

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717201704
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3717201704.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcov: 1/ V. 2/ M., 3/ C., všetci právne zastúpení V. proti žalovanej: B., v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov 1/, 2/, 3/ a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 28. novembra 2018, č.k. 8C/9/2017-299, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe žalobcu 1/ čiastočne vyhovené m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 1/ škodu vo výške 261,82 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 16.02.2017 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

V zostávajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaná m á voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 93%.

Žalovaná m á voči žalobcom 2/, 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ škodu vo výške 523,64 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 16.02.2017 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu žalobcu 1/ zamietol a zamietol aj žalobu žalobcov 2/, 3/. Žalovanej priznal nárok voči žalobcovi 1/ na náhradu trov konania v rozsahu 86% a voči žalovaným 2/, 3/ proti každému v rozsahu 100% s tým, že žalobcovia sú povinní trovy konania žalovanej nahradiť do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka, ktorým bude rozhodnuté o výške trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. článku 46 ods. 3 Ústavy SR, § 3 ods. 1, 2, § 7, § 8 ods. 5, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, § 18 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z., článkom 1 ods. 2 Ústavy SR, článkom 5 ods. 5 Dohovoru, článkom 154c ods. 1, ods. 2 Ústavy SR. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že Ústavný súd SR rozhodol Nálezom č. IV.ÚS588/2012-92 zo dňa 15.08. 2013 tak, že základné práva žalobcov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy SR a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tpo/36/2011 z 15.08.2011 porušené boli. Zároveň ústavný súd predmetné uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie tun. súdu o ponechaní žalobcov vo väzbe nariadenej dňa 04.04. 2011v konaní 0Tp17/2011, zrušil a uložil povinnosť krajskému súdu uhradiť žalobcom trovy konania v sume 1.014,10 eur. Znamená to teda, že rozhodnutie o nevyhovení žiadosti o prepustenie z väzby, ktoré bolo potvrdené krajským súdom pre porušenie základných práv žalobcov je nezákonné. Uviedol, že v danom prípade si žalobcovia uplatnili náhradu škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonnej väzby, ktorá trvala od 01.04. 2011 do 15.11.2011, kedy boli z väzby prepustení. V konaní mal za nesporné, že daný nález bol žalobcom doručený 16.09. 2013 a žalobcovia v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 ZoZŠ

si predmetnú škodu a nemajetkovú ujmu v zákonnej lehote uplatnili žiadosťou u žalovanej o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorú žiadosť podali dňa 15.08.2016. V danej žiadosti si uplatnili rovnaký nárok ako si uplatňujú v žalobe. Konštatoval tak, že preukázateľne žalovaná v 6 mesačnej lehote od podania žiadosti nárok žalobcov predbežne neprerokovala, a teda žalobcovia sa po uplynutí 6 mesačnej lehoty so svojim nárokom obrátili na súd žalobou podanou na súd prvej inštancie 20.02.2017, čím žaloba bola podaná včas pred uplynutím 3 ročnej premlčacej doby, v ktorej mohli takúto žalobu žalobcovia podať. Pokiaľ sa žalovaná v konaní bránila tým, že žaloba nie je dôvodná, pretože nie je naplnená hypotéza § 8 ods. 5 písm. a/, b/, c/ citovaného zákona, pretože nenastal ani jeden z prípadov predpokladaných daným ustanovením, súd prvej inštancie vyslovil názor, že vychádzajúc z čl. 154c ods. 1 Ústavy je nutné pri odškodňovaní vychádzať z článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého platí rovnaký režim odškodnenia bez ohľadu na to, či škoda bola spôsobená zadržaním, zatknutím alebo iným pozbavením osobnej slobody alebo väzbou tak, ako je to v prípade ZoZŠ, ktorý toto rozlíšenie má v ustanoveniach § 7 a 8. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že keďže preukázateľne Dohovor bol ratifikovaný a vyhlásený Oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb. a ratifikačné listiny boli uložené u generálneho tajomníka Rady Európy, depozitára Dohovoru dňa 18. marca 1992, pričom preukázateľne bol vyhlásený pred nadobudnutím účinnosti ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, tak daný Dohovor má ohľadom posudzovania nároku na náhradu škody pri nezákonnej väzbe prednosť pred zákonom, v tomto prípade pred ZoZŠ, pretože zabezpečuje väčší rozsah základného práva. Nie je možné pritom prísne formalisticky vychádzať z výroku rozhodnutia ústavného súdu, ktorý jednoznačne neurčil nezákonnosť väzby, resp. ponechanie žalobcov vo väzbe, ale konštatoval porušenie ústavných práv žalobcov a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, pretože pokiaľ sú rozhodnutím súdu porušené ustanovenia základného zákona štátu a Dohovoru, ktorý je v danom prípade súčasťou nášho právneho poriadku, tak jednoznačne z toho je nutné vyvodiť záver, že sa jedná o nezákonné rozhodnutie, teda rozhodnutie v rozpore s Ústavou SR a príslušným článkom Dohovoru. Konštatoval, že žalobca 1/ si uplatnil škodu titulom vynaložených trov obhajoby v konaní, v ktorom bolo o väzbe nezákonne rozhodované, ako aj nemajetkovú ujmu podľa ust. § 17 ods. 2 ZoZŠ. Pokiaľ ide o škodu spočívajúcu v žalobcom 1/ vynaložených trovách vzniknutých v trestnom konaní, ktoré si žalobca 1/ uplatnil vo výške vypočítanej tak, že vychádzal z dohodnutej odmeny, tak uvedené súd prvej inštancie neakceptoval s odôvodnením, že pokiaľ ním uplatnená ujma predstavuje zmluvne dohodnutú odmenu za úkony právnej služby a náklady súvisiace s obhajobou v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, tak bez ohľadu na to, akú odmenu žalobca 1/ svojmu obhajcovi za zastupovanie v trestnom konaní vyplatil, súd pri výpočte odmeny za zastupovanie musí vychádzať tarifnej odmeny advokáta. V danom prípade žalobca 1/ si uplatnil odmenu celkom vo výške 982,56 eur za úkony špecifikované v pripojenej faktúre tak, ako sú špecifikované v ods. 27 až 29 tohto rozsudku. Keďže žalobca 1/ bol v danom trestnom konaní stíhaný pre trestný čin podľa § 189 ods. 1, 3 Trestného zákona, pre ktorý je určená trestná sadzba 10 až 20, tak rokov podľa § 12 ods. 3 písm. c) vyhl. č. 655/2004 Z.z. je touto tarifnou odmenou 1/6-ina výpočtového základu (123,50 eur), ktorú odmenu súd priznal len za 4 úkony právnej služby (účast pri výsluchu dňa 04.04.2011, podanie sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby, žiadosti o prepustenie z väzby, sťažnosti proti uzneseniu o neprepustení z väzby) hotové výdavky - režijný paušál za tieto 4 úkony a úkon 7,41 eur. Za stratu času a cestovné súd prvej inštancie náhradu nepriznal s poukazom na to, že právny zástupca žalobcu zastupoval všetkých troch žalobcov aj v trestnom konaní, teda nie je vylúčené, že cestovné si uplatnil aj vo vzťahu k ostatným žalobcom 2/, 3/, teda nepreukázal dôvodnosť uplatnenej výšky cestovného a straty času, ktorú uplatňuje za žalobcu 1/, ako keby zastupoval len jeho. Taktiež mu nepriznal odmenu za porady so žalobcom 1/ vykonané v ÚVV, pretože hoci uskutočnenie návštev žalobcu 1/ tento preukázal, avšak v danom čase právny zástupca ho zastupoval aj v iných prebiehajúcich trestných konaniach, a keďže o vykonaných poradách nepredložil žiaden záznam, ktorý by preukazoval predmet porady, nebolo možné za tieto porady priznať odmenu. Žalobcovi 1/ preto súd prvej inštancie priznal skutočnú škodu len v časti zaplatenej odmeny obhajcovi v trestnom konaní, ktorá zodpovedá tarifnej odmene advokáta za účelne vynaložené úkony právnej služby v rátno režijného paušálu, a to v sume 523,64 eur a vo zvyšku v tejto časti súd žalobu zamietol. Vo vzťahu k nároku o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnenej žalobcom 1/ sa predovšetkým súd prvej inštancie zaoberal tým, či (ne)bolo dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím, samotné konštatovanie porušenia práva a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru tak, ako k tomu dospel aj Ústavný súd SR v predmetnom náleze, že už samotné konštatovanie porušenia práva je dostatočným zadosťučinením pre žalobcu. K

tomuto záveru dospel aj na základe tej skutočnosti, že v jednotlivých trestných rozhodnutiach, ktoré boli v rámci dôkazného materiálu oboznámené a na ktoré poukazuje aj samotný ústavný súd a tieto v náleze rozoberá, sa opakovane konštatuje, že žalobca 1/ sa dopúšťal opakovaných závažných zločinov, v minulosti bol 6x súdne trestaný pre rôzne násilné trestné činy nepodmienečný trestom odňatia slobody, pričom ani okolnosť, že sa na neho hľadí, akoby odsúdený nebol, nemôže mať vplyv na záver, že sa jedná o osobu so sklonom k páchaniu trestných činov. Preto pokiaľ žalobca 1/ poukazoval na to, aké dôsledky na neho väzba má, aké bolo nepríjemné po prepustení ísť do spoločnosti, pretože všetci na neho „hľadeli“, tak súd práve v kontexte s tým, že sa nejedná u neho o ojedinelé väzobné stíhanie, nepovažuje takéto pocity žalobcu za preukazné a také, že by odôvodňovali priznať mu nemajetkovú ujmu, ktorú žiadal vo výške 6.500 Eur. Okrem toho aj svedkyňa, hoci vypovedala, že žalobca 1/ danou väzbou trpel, že bol držaný v neľudských podmienkach, neuviedla, že by dôvodom rozpadu ich vzťahu bola táto konkrétna nezákonná väzba, pretože sama vypovedala, že počas ich vzťahu bol opakovane vo väzbe, v ktorej takto strávil v čase ich vzťahu spolu cca 4 roky a že v dôsledku daného stavu už nevidela perspektívu ich vzťahu do budúcnosti. Je nesporné, že žalobca 1/ v súčasnosti stále nie je na slobode, vykonáva trest odňatia slobody, pričom zároveň je vyšetrovaný a trestne stíhaný aj pre ďalšie skutky, ktoré doposiaľ sú predmetom vyšetrovania. Z uvedených dôvodov súd preto žalobu žalobcu 1/ v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy zamietol. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalobcovia 2/, 3/ si uplatnili len náhradu nemajetkovej ujmy, pričom je nesporné, že aj v prípade nich sa jedná o osoby, ktoré neboli prvýkrát väzobne stíhané, konkrétne napr. žalobca 2/, hoci v minulosti nebol trestaný, v čase, kedy bol bratý do väzby, už bol stíhaný spolu so žalobcami 1/, 3/ pre rozsiahlu trestnú činnosť a tak, ako vyplynulo z dokazovania, na všetkých 3 žalobcov už v tom čase bola podaná obžaloba na Špecializovaný trestný čin v Pezinku pre závažnú rozsiahlu trestnú činnosť. V prípade žalobcu 3/ okrem toho tento už bol v minulosti stíhaný pre úmyselný trestný čin Okresným súdom Čadca. Z uvedených dôvodov preto podľa názoru súdu prvej inštancie už samotné konštatovanie porušenia práva je aj pre žalobcov 2/, 3/ dostatočným zadosťučinením a niet dôvodu na to, aby im súd priznal aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnili každý vo výške 6.500,- eur. Z uvedených dôvodov žalobu žalobcov 2/, 3/ v celom rozsahu zamietol. Rozhodol tak aj s poukazom na to, že ani jeden zo žalobcov 2/, 3/ okrem svojich tvrdení nepredložili žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval také okolnosti, pre ktoré by súd im mohol nemajetkovú ujmu priznať. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, z akého dôvodu nevykonal výsluch súrodencov žalobcov 2/, 3/. Súd zaviazal žalovanú k zaplateniu škody žalobcovi 1/ spolu s príslušným úrokom z omeškania s tým, že tento bol uplatnený v správnej výške a odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6 mesačnej lehoty, počas ktorej mal byť jeho nárok predbežne prerokovaný žalovanou, pričom vyhovel žiadosti žalovanej a poskytol jej lehotu 30 dní na plnenie tak, ako mu to umožňuje ustanovenie § 232 ods. 3 veta druhá CSP. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP vychádzajú z ustanovenia § 255 CSP, keď čistý úspech žalovanej predstavuje 86% a v tomto rozsahu súd prvej inštancie žalovanej nárok na náhradu trov konania priznal. Žalobcovia 2/, 3/ boli v konaní plne neúspešní, preto priznal náhradu trov konania žalovanej ako úspešnej strane sporu, a to v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a v závislom výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu. Považovala za potrebné zdôrazniť, že trestné konanie, v rámci ktorého došlo k výkonu uvedenej väzby žalobcami, je v súčasnosti vedené na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 1T/101/2011, pričom toto trestné konanie nebolo doposiaľ právoplatne dokončené. Súdu prvej inštancie vytýkala, že na skutkový stav neaplikoval príslušné právne normy a v danom prípade pristúpil k aplikácii čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aplikáciou dohovoru dospel k záveru, že celá väzba žalobcov mala byť nezákonná, keďže ÚS SR zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15.08.2011 sp. zn. 3Tpo/36/2011 o sťažnostiach žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 04.08.2011 č.k. 0TP/40/2011-53. Poukazovala na to, že už v konaní pred súdom prvej inštancie vyslovila názor, že všeobecný súd v kompenzančnom konaní je síce oprávnený aplikovať ustanovenia Dohovoru, avšak táto aplikácia nie je bezvýhradná a musí rešpektovať tú skutočnosť, že všeobecný súd nie je oprávnený posudzovať súlad rozhodnutí iných súdov s ústavou, či s Dohovorom. Ustanovenia Dohovoru nezakladajú priamy nárok na náhradu škody a okrem nárokov upravených v zákone o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, všeobecný súd nemôže konštituovať žiadne ďalšie nároky. Všeobecný súd zmluvného štátu Dohovoru nemôže interpretovať a aplikovať ustanovenia Dohovoru bez ohľadu na to, čo ustanovujú

vnútorné predpisy štátu. Nemožno totiž zamieňať tzv. bezprostrednú záväznosť medzinárodnej zmluvy a tzv. priamu použiteľnosť medzinárodnej zmluvy, ktorá je pojmom užším. V prípade odškodnenia osôb poškodených nezákonným obmedzením osobnej slobody čl. 3 Protokolu, čl. 7 k Dohovoru vyslovene odkazuje na vnútroštátne právne predpisy. Nemožno teda zavádzať priamu použiteľnosť čl. 5 Dohovoru v tom zmysle, že by dohovor priamo stanovil práva vnútroštátnemu subjektu, ktoré by mohol všeobecný vnútroštátny súd priznať. Všeobecné súdy štátov, ktoré sú signatármi dohovoru teda postupujú podľa vnútroštátnych predpisov, a to aj v prípade, že uplatnený hmotnoprávny nárok, o ktorom rozhodujú, je v celom rozsahu, alebo aspoň sčasti odôvodnený ustanoveniami dohovoru. Žalovaná mala za to, že všeobecný súd nemôže na základe uvedeného konštatovať nezákonnosť väzby ako celku v zmysle ustanovení ZoZŠ, keďže príslušné ustanovenia tohto zákona neboli naplnené. Pokiaľ teda súd prvej inštancie na daný prípad neaplikoval ust. § 8 ods. 5 ZoZŠ, žalovaná vyslovila názor, že tým z jeho strany došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a došlo zároveň k prekročeniu právomoci súdu, keďže všeobecný súd nie je oprávnený posudzovať súlad rozhodnutí iných orgánov so základnými ľudskými právami a slobodami, a to tým, že z vlastnej iniciatívy, bez relevantného podkladu v zmysle § 193 CSP ustálil, že všetky rozhodnutia o väzbe žalobcov majú byť rozhodnutiami rozpornými s čl. 5 Dohovoru a tým má byť nezákonnou aj celá väzba žalobcov. Nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie vzhľadom na žalovanú taktiež v časti identifikácie škody, ktorej náhradu priznal súd žalobcovi 1/ za 4 úkony právnej služby uskutočnené v rámci obhajoby žalobcu 1/ v predmetnom trestnom konaní. Uviedla, že odhliadnuc od námietky žalovanej týkajúcej sa úplnej absencie právneho titulu nároku na náhradu škody, ak by aj bolo možné prisvedčiť správnosti záveru súdu prvej inštancie, že uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15.08.2011 sp. zn. 3Tpo/36/2011 je z dôvodu rozporu s Dohovorom nezákonným rozhodnutím o väzbe žalobcov, je potrebné skúmať, či právne služby, za ktoré žalobca vynaložil peňažné prostriedky, sú v príčinnej súvislosti s týmto rozhodnutím. Zdôrazňovala, že žiadne iné rozhodnutie o väzbe žalobcov vydané pred týmto rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne nebolo zrušené z dôvodu nezákonnosti príslušným orgánom, ani jedno z týchto rozhodnutí nemožno považovať za nezákonné a priznať v súvislosti s ním akúkoľvek náhradu škody. Žalovaná zastávala názor, že pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi 1/ nárok na náhradu škody v podobe trov obhajoby za účasť pri výsluchu dňa 04.04.2011, podanie sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby, podanie žiadosti o prepustenie z väzby a podanie sťažnosti proti uzneseniu o neprepustení z väzby, takéto rozhodnutie je nesprávne, keďže medzi predmetnými úkonmi právnej služby a uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15.08.2011 sp. zn. 3Tpo/36/2011 neexistuje príčinná súvislosť. Priznanie týchto trov obhajoby nemožno odôvodňovať nezákonnosťou skorších rozhodnutí o väzbe, keďže pre konštituovanie záveru o nezákonnosti týchto rozhodnutí neexistuje žiaden relevantný právny podklad, a to tak v zmysle § 6 ZoZŠ, ako ani v zmysle § 8 ods. 5 ZoZŠ. Zároveň vytykala súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal s námietkami žalovanej spočívajúcimi v konkrétnom správaní žalobcov, ale vzhľadom k priamej aplikácii Dohovoru namiesto riadnej aplikácie príslušných ustanovení vnútroštátneho právneho predpisu túto otázku vôbec neriešil.

3. Proti rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia, a to žalobca 1/ proti výroku rozsudku, ktorým súd vo zvyšku žalobu žalobcu 1/ zamietol a v závislom výroku o trovách konania a žalobcovia 2/, 3/ proti výroku rozsudku, ktorým súd žalobu žalobcov 2/, 3/ zamietol a v závislom výroku o trovách konania. Uplatnili odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP s tým, že vytykali nepreskúmateľnosť rozsudku a nesprávne skutkové a právne zistenia. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím poukazovali na Nálezy Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 25/2011, sp. zn. IV. 159/2012, článok 5 ods. 5 Dohovoru. Ďalej poukázali na Nález sp. zn. I. ÚS 67/03 z 11.03.2004 s tým, že v uvedenom náleze je explicitne konštatované porušenie základných práv žalobcov podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru v súvislosti so žiadosťami žalobcov o prepustenie z väzby a implicitne je taktiež bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že pozbavenie žalobcov osobnej slobody väzbou bolo od počiatku, teda od 01.04.2011 do 15.11.2011 v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru. Vzhľadom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre súd záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy vrátane ZoZŠ. Rovnako niet pochyb, že čl. 46 ods. 3 Ústavy v sebe zahŕňa aj právo podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Uviedli, že keď súd prvej inštancie na danú vec prednostne aplikoval čl. 5 ods. 5 Dohovoru v súlade s čl. 154c ods. 1 Ústavy, z napadnutého rozsudku nie je jednoznačne zrejmé odkedy súd považoval väzbu žalobcov za nezákonnú. Mali za to, že tým, že súd prvej inštancie náležite napadnutý rozsudok neodôvodnil, došlo tiež k porušeniu procesných ustanovení - čl. 2 CSP, ale najmä k porušeniu procesného ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, z ktorého vyplývajú zákonné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutí. Poukazovali na to, že samozrejým predpokladom nároku podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru je, že vznikla škoda, ktorá je v príčinnej súvislosti

s porušením čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru. Podľa judikatúry ESĽP sa nahrádza tak škoda hmotná, tak aj nehmotná, morálna (rozsudok ESĽP vo veci Wassink proti Holandsku, 28.09.1990, č. 12535/86, § 38). Obsahom nároku na odškodnenie je náhrada škody v peniazoch. Za odškodnenie nie je možné považovať prepustenie nezákonne väzneného obvineného na slobodu, čo je obsiahnuté už v práve zaručenom v čl. 5 ods.4 Dohovoru. Pokiaľ ide o výšku žalobou uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobcovia poukazoval na rozhodnutia ESĽP týkajúce sa Slovenskej republiky, súvisiace s nezákonnosťou väzby s tým, že išlo o väzbu v rozpore s čl. 5 ods. 1 Dohovoru, v ktorých išlo o prípady nezákonného predĺženia väzby z dôvodu podanej obžaloby, kde následne Ústavný súd a ESĽP konštatovali porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, tak ako k tomu dospel aj Ústavný súd SR v predmetnom náleze, že už samotné konštatovanie porušenia práva je dostatočným zadosťučinením pre žalobcu, k tomuto záveru žalobcovia uviedli, že v Náleze z 15.08.2013 Ústavný súd explicitne vo výroku konštatoval porušenie čl. 5 ods. 4 Dohovoru, a to v súvislosti so žiadosťami sťažovateľov o prepustenie z väzby zo dňa 07.07.2011, ktoré boli uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 0Tp/40/2011 zo dňa 04.08.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tpo/36/2011 zo dňa 15.08.2011 zamietnuté. Predmetom tohto konania pred Ústavným súdom v merite vecí tak nebola zákonnosť väzby žalobcov od počiatku, teda odo dňa 01.04.2011, ktorej nezákonnosť Ústavný súd v odôvodnení implicitne konštatoval. Navyše s nezákonnosťou väzby žalobcov od počiatku sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku z 28.11.2018 dostatočne nevysporiadal, jeho závery sú nejasné a rozporné. Súdu prvej inštancie ďalej vytykali, že napadnutý rozsudok nezohľadňuje judikatúru ESĽP v obdobných veciach týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy a jej výšky, ktorá má v zmysle čl. 154c ods. 1 Ústavy prednosť pred ustanoveniami ZoZŠ. Mali za to, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými žalobcami v žalobe, „že ich vzatím a následným držaním vo väzbe odo dňa 04.04.2011 do 15.11.2011 na základe nezákonných rozhodnutí o väzbe bolo závažným spôsobom zasiahnuté do ich osobnostných práv.“ Pokiaľ ide o nepriznanie náhrady žalobcovi 1/ za stratu času a cestovné, ktorú súd nepriznal, žalobca 1/ uviedol, že si náhradu žiadnych cestovných výdavkov v žalobe neuplatnil. Pokiaľ ide o uplatnenú stratu času uviedol, že nevie a ani objektívne nemôže preukázať, že stratu času vzniknutú obhajcovi dňa 04.04.2011 v súvislosti s rozhodovaním o jeho vzatí vo väzby si obhajca uplatnil aj vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/. Ak by tomu tak bolo, táto by bola nepochybne predmetom žaloby. Predmetnú stratu času žalobca 1/ zaplatil. Čo sa týka nepriznania náhrady za poskytnuté právne služby súvisiace s väzobným konaním žalobcovi 1/, konkrétne za úkony - rokovania s klientom dňa 06.04.2011, 16.04.2011, 12.07.2011, 09.08.2011, 12.10.2011, 08.11.2011 a 15.11.2011 a úkon - doplnenie sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bola zamietnutá žiadosť o prepustenie z väzby, aj nepriznanie náhrady za tieto úkony právnej služby považuje žalobca 1/ za arbitrárne. Uviedol, že na pojednávaní dňa 23.04.2018 právny zástupca žalobcu 1/ dostatočne špecifikoval predmet jednotlivých porád obhajcu so žalobcom 1/ v rozsahu, ktorý ešte umožňuje povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V uvedenej súvislosti poukázal aj na výsluch dňa 20.06.2018, keď na otázku právneho zástupcu žalobcu 1/, či boli vykonané všetky právne úkony tak, ako sú uvedené v zápisnici z pojednávania z 24.04.2018 a či sa porady s klientom týkali výlučne spornej väzobnej veci žalobca 1/ uviedol, že áno. Za arbitrárny považoval aj záver súdu, že predmetné porady sa týkali aj iných konaní, ktoré v tom čase prebiehali a v ktorých žalobcu 1/ zastupoval právny zástupca. Poukázal na to, že v období väzobného stíhania od 01.04.2011 do 15.11.2011 právny zástupca žalobcu 1/ žalobcu 1/ zastupoval aj v iných konaniach, čo však neznamená, že v období väzobného stíhania žalobcu 1/ boli právnym zástupcom vykonávané aj nejaké úkony právnej služby v týchto iných (trestných a netrestných) konaniach, a to vrátane porád s klientom.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku, ktorým bolo žalobe v časti vyhovené za použitia § 388 CSP zmeniť, nakoľko v tejto časti neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie ani zrušenie a v ostatnej časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Odvolací súd preskúmaním spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci. Vychádzajúc z preložených listinných dôkazov zistil, že Ústavný súd SR Nálezom IV. ÚS 588/2012-92 zo dňa 15.08.2013 rozhodol, že základné práva žalovaných podľa článku 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy SR a právo podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tpo/36/2011 z 15.08.2011 boli porušené a zároveň

NS uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tpo/36/2011 z 15.08.2011 zrušil. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tpo/36/2011 z 15.08.2011, ktoré bolo zrušené predmetným Nálezom Ústavného súdu SR, Krajský súd v Trenčíne podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosti žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu v Považskej Bystrici sp. zn. 0Tp/40/2011-53 zo dňa 04.08.2011 o prepustenie z väzby. V odôvodnení svojho nálezu Ústavný súd uviedol: „Za daných okolností nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu z 15. augusta 2011 z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, naopak, napadnuté uznesenie možno charakterizovať ako svojvoľné a porušujúce základné práva sťažovateľov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.“ Z uvedeného nesporne vyplýva, že Nálezom ÚS SR bolo ako nezákonné zrušené uznesenie KS v TN sp. zn. 3 Tpo/36/2011 z 15.08.2011, z ktorého dôvodu je potrebné na vec aplikovať príslušné ust. zák. č. 514/2003 Z.z. vzťahujúce sa na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. V danej veci súd prvej inštancie správne citoval v odôvodnení svojho rozhodnutia na vec sa vzťahujúci právny predpis, pričom ale následne vec posúdil v zmysle Dohovoru.

6. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením slobody, alebo

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

7. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

8. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

10. Podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa ods. 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

11. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

12. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

13. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo

vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

15. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

16. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody stanovuje § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., a to jednak tým, že stanovuje ako predpoklad na náhradu škody (mimo iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené práve z dôvodu nezákonnosti a iba na to príslušným orgánom. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý.

17. Zmyslom a účelom zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je totiž stanoviť v súlade s čl. 46 ods.3 Ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný.

18. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniel. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Náhrada škoda zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie.

19. Odvolací súd sa v danej veci stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, ktorý v danej veci vykonal dostatočné dokazovanie, dospel k záveru, že nie je potrebné ani doplniť a ani zopakovať dokazovanie, keďže zo strany súdu prvej inštancie došlo iba k nesprávnemu právnomu posúdeniu. Odvolací súd sa nestotožnil s právnou interpretáciou danej veci súdom prvej inštancie za použitia Dohovoru, keď v danej veci bolo potrebné priamo aplikovať ust. zákona č. 514/2003 Z. z. týkajúce sa zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, ktoré ustanovenia súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia aj citoval.

20. Zodpovednosť štátu vzniká len z rozhodnutia, ktoré je nezákonné.

21. Pojem nezákonnosti nie je v zákone č. 514/2003 Z.z. definovaný. Zákonosť či nezákonnosť rozhodnutia je vo všeobecnosti otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Teda aj napriek tomu, že zákon č. 514/2003 Z.z. nedefinuje, čo sa považuje za nezákonné rozhodnutie, je možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa rozumie akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Právna úprava osobitne ani neupravuje, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť výslovne konštatovaná v zrušujúcom rozhodnutí (vo výroku alebo jeho odôvodnení), ale podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ príslušný orgán určité rozhodnutie zrušil (zmenil) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, možno uzavrieť, že sa tak mohlo stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými právnymi predpismi, teda z dôvodu jeho nezákonnosti. Potom tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu ako i z dôvodu vady konania je nezákonné a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia účastníkovi vznikla.

22. Ak v preskúmvanej veci príslušný orgán, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky nepochybne bol, zrušil právoplatné rozhodnutie z dôvodu, že toto nemožno považovať z ústavného hľadiska ako akceptovateľné a udržateľné, naopak, možno ho charakterizovať ako svojvoľné a porušujúce základné práva žalobcov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, možno dospieť k záveru, že ho zrušil z dôvodu jeho nezákonnosti. Otázkou nezákonnosti súdy nemôžu (v konaní

o náhradu škody uplatňovanú titulom nezákonného rozhodnutia) riešiť ako otázku predbežnú, lebo ju už vyriešil orgán v zrušujúcom rozhodnutí, ktorého právny názor musí rešpektovať tak súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, ako aj súd rozhodujúci o náhrade škody. Pre súd rozhodujúci o náhrade škody je potom takéto rozhodnutie záväzné a súd musí vychádzať zo zistenej nezákonnosti príslušným orgánom (vyjadrené tým, že rozhodnutie ruší alebo mení). Po konštatovaní nezákonnosti rozhodnutia bolo potrebné preskúmať aj splnenie ďalších predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu, teda, či škoda žalobcom vznikla a či je daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Týmito podmienkami súd prvej inštancie sa zaoberal. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že o vzťah príčinnej súvislosti ide, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, teda, ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku, a teda, ak je preukázané, že nebyť nezákonného rozhodnutia, ku škode by nedošlo. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká, príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol.

23. V prípade uplatnenia náhrady škody, má poškodený právo aj na náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní.

24. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že keďže žalobca 1/ bol v danom trestnom konaní stíhaný pre trestný čin podľa § 189 ods. 1, 3 Trestného zákona, pre ktorý je určená trestná sadzba 10 až 20 rokov podľa § 12 ods. 3 písm. c/ Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. je tarifnou odmenou 1/6-ina výpočtového základu (123,50 eur), nesprávne však žalobcovi 1/ priznal odmenu za 4 úkony právnej služby uskutočnenej v rámci obhajoby žalobcu 1/ v predmetnom trestnom konaní. Odvolací súd vzhľadom čiastočnú dôvodnosť podaného odvolania žalovanej. V príčinnej súvislosti s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tpo/36/2011 z 15.08.2011, ktoré bolo zrušené z dôvodu nezákonnosti príslušným orgánom, sú opodstatnené výlučne dva úkony, a to žiadosť o prepustenie z väzby a sťažnosť proti uzneseniu o neprepustení z väzby. Preto je dôvodné priznanie trov obhajoby výlučne za tieto dva úkony á 123,50 eur + 2x režijný paušál á 7,41 eur, spolu 261,82 eur, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie v napadnutej časti, v ktorej bolo žalobe čiastočne vyhovené, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

25. Ďalšie odvolacie námietky žalobcu a žalovaného vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie z dostatočne zisteného skutkového stavu vyvodil správne skutkové závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie, pričom žalobca a žalovaný vo svojom odvolaní neuviedli žiadne rozhodujúce skutočnosti, s ktorými by sa prvoinštančný súd nebol zodpovedajúcim spôsobom vysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé k odlišnému vyhodnoteniu a následnému prijatiu skutkových a právnych záverov. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel aj k záveru, že vo vzťahu k nároku žalobcov o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch už samotné konštatovanie porušenia práva je dostatočným zadosťučinením pre žalobcov, a to z dôvodov, ktoré súd prvej inštancie podrobne uviedol v odôvodnení svojho rozsudku a na ktoré poukazuje aj samotný ústavný súd v predmetnom náleze.

26. Nedôvodne tiež žalobcovia namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

27. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, ale za tzv. inú vadu konania, (viď R 111/1998). Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998. Príkladom v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 ústavný súd konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

28. Výkladom toho, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom, následkom zistenia ktorej je zrušujúce rozhodnutie, resp. či ide len o tzv. inú vadu konania, sa zaoberalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého

právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“, vychádzajúc z ktorého teda len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces (predtým v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom) uvedeným v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, ktorou táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ju možno posudzovať ho ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

29. Odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je teda nesporne súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR, avšak len v situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo (ne)vyhovené uplatnenému nároku, čím je pre účastníkov veľmi obtiažne pochopiť takéto rozhodnutie, nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

30. Preskúmaním obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhliadol dôvodnosť pre uplatnenie druhej vety citovaného stanoviska R 2/2016, ktorá pripúšťa, že „celkom výnimočne sa v praxi môže vyskytnúť prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu“. V súlade s právnymi závermi vyjadrenými v rozhodnutiach ESLP môže však o takýto výnimočný prípad ísť len vtedy, keď nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vykazuje znaky (až) vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ alebo vady „zásadnej, hrubej a podstatnej“, o ktorý prípad však v posudzovanej veci nešlo. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami toho - ktorého účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03 či sp. zn. III. ÚS 60/04), čo plne dopadá tiež na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. *Georgiadis v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil III/1997*). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní, rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolností každého prípadu. Stačí teda, aby reagoval súd na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko*, oba z 9. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B).

31. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal odpoveď na všetky zásadné právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany a obrany proti nej. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa vyššie uvedené požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Skutočnosť, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže samo o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, čím nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu uvedeného či už v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, či ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

32. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe v časti vyhovené vo vzťahu k žalobcovi 1/ zmenil a v zostávajúcich výrokoch, ktorými bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

33. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o žalobe žalobcu 1/ vo výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP súčasne o nároku na náhradu trov konania medzi stranami sporu, vzniknutých tak v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní, čím za použitia § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto jeho závislej časti.

34. Rozhodnutie o trovách konania tvorí integrálnu súčasť súdneho konania.

35. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Vo vzťahu žalobcu 1/ a žalovanej v princípe vychádzajúc zo zásady úspechu v spore prináleží žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vzniknutých tak pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní. Vzhľadom k tomu, že žalobca mal v konaní úspech len vo výške 3,5%, neúspech 96,5%, čistý úspech žalovanej tak predstavuje 93% a v tomto rozsahu odvolací súd žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania.

39. O trovách odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcami 2/, 3/ a žalovanou rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

40. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CPS samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

41. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).